

75498

St. Petersburg

902

Baili, 1801

№ 14/2

Pobožni ministrant.

Navod,
kako streči mašniku pri navad-
nih cerkvenih opravilih.

Sestavil

Ant. Kovačič,

duhovnik lavant. škofije.

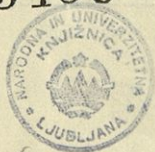

V Mariboru 1902.

V lastni založbi. — Tiskala tiskarna sv. Cirila.

Z dovoljenjem preč. kn. šk. lavantinskega
ordinarijata v Mariboru z dne 24. maja
1902, št. 1361.

75498

L 24. 5. 1916 / 1290

Predgovor ministrantu.

Imenitna je služba ministranta.

„Od solnčnega vzhoda do zahoda bo Moje ime veliko med narodi, in na vseh krajih se bo darovalo, in čista daritev se bo opravljala Mojemu imenu, ker veliko bo Moje ime med narodi, pravi Gospod vojskinih trum“ (Malah. 1, 11). Veličastna daritev, neizrekljiva skrivnost, daritev sv. maše, o kateri uči sv. cerkveni zbor tridentski, „da ni drugega tako svetega in božjega dela, katero bi mogli kristijani opravljati, kakor ta presveta skrivnostna daritev, kjer se na oltarju vsak dan po rokah mašnikov daruje ona oživljajoča žrtev, ki nas je spravila z Bogom Očetom“, Jezus Kri-

stus, Sin Boga Očeta, naš Odrešenik. Ta sveta daritev je hvalna daritev v počaščenje Božje, zahvalna daritev za prejete dobrote in milosti, je najboljši pravni dar za naše grehe, najveljavnejša prošnja daritev, da dosežemo novih milostij. Daritev sv. maše je najdražji in najkrasnejši zaklad, ki ga ima sv. cerkev, „je središče krščanske vere, srce pobožnosti, duša bogoljubnosti, nedopovedljiva skrivnost, katera ima v sebi brezdno Božje ljubezni, in po kateri se Bog dejansko z nami združuje, da nam veledušno deli svoje milosti in darove“ (Sv. Franc. Sal.).

In zdaj pomisli: Te veličastne daritve se imaš ti dejansko udeležiti, imaš celo pomagati, da se opravi. Kako visoka čast za tebe, ko stojiš pred prestolom milosti Najvišjega, ko te obdajajo nebeške trume angelske, katere prihajajo molit Jagnje Božje, ko strežeš mašniku namestu

in v imenu cele verne krščanske občine, ko si izvoljen in odbran izmed svojih vrstnikov za to sveto, angelsko službo na zemlji.

Posebne cerkvene redove so morali v prvih časih krščanstva od škofa prejeti, in sicer samo odrasli, čednostni možje, da so smeli streči mašniku; mnogi kralji in knezi in imenitni gospodje so si šteli v veliko čast, če so mogli to službo opravljati. Pa še zdaj je ta sveta služba ista, četudi jo cerkev izroča mladini, toda le čednostnim, resnično pobožnim dečkom.

Zato pa tudi glej, da to sveto službo sveto opravljaš. S svetimi rečmi se mora sveto ravnati. Podaješ mašniku vino, ki se ima kmalu izpremeniti v najsvetejšo Rešnjo Kri Kristusovo, na svojih rokah prenašaš mašno knjigo, v kateri je beseda zveličanja, beseda Božja; prijemaš za zvonček, — udarec ž

njim, in verne množice za teboj
padejo na kolena pred Najvišjim.
Torej „glej, da službo, ki si jo
prejel v Gospodu, dobro opravljaš“
(Kol. 4, 17.). Ne opravlja je za-
nikrno, ne vernikom v pohujšanje;
zakaj „proklet, kdor Gospodovo delo
nezvesto opravlja“ (Jer. 48, 10.).
Ne glej na posvetno plačilo, Božje
ceni višje. Ne uporabljaj svete službe,
da bi lažje in še bolj žalil Boga.
Trdno skleni in pogostoma ta sklep
ponovi, da hočeš kakor angel biti
pri oltarju, da moreš kdaj kakor
angel biti v nebesih!

A. Splošna pravila.

I. Vedenje.

Strežnik pridi v cerkev snažno oblečen in umit in počesan in snažno obut kakih deset minut pred božjo službo; tam moli nekaj časa Najsvetejše in opravi pripravljavno molitev (gl. na str. 69.), nato idi v sakristijo.

Tu obleci cerkveno obleko za strežnike, — pa ne pred ljudmi — in sicer, če mogoče, za v s a k o cerkveno opravilo. Ne pripaši si obleke previsoko; segati ti mora skoraj do tal. V tej obleki ne hodi nikdar zunaj cerkve, razven pri cerkvenem opravilu.

Po opravilu jo zopet spodobno sleci, lepo zloži in shrani,

Stoj v zakristiji mirno na svojem mestu; govori samo potrebne reči, in le tihoma.

Ako imaš oskrbeti ogenj, stori to brez šuma in v kotu, kamor ljudje ne vidijo.

Ne dotakni se reči, do katere nimaš dovoljenja, še manj pa, da bi kaj odnesel ali si prilastil, n. pr. vino, vosek, kadilo; posebno pa pusti vino pri miru.

Prišlemu mašniku se prikloni in ga napolglasno pozdravi s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“; ravno tako stori, kadar odhaja ali se od njega poslovish.

Po cerkvi hodi vedno počasi in tiho, brez ropota, ne oziraj se rado-vedno, ampak povešaj svoje oči; z rokami pri hoji ne mahaj, temveč drži jih na prsih.

Kadar stojiš ali klečiš, stoj ali kleči ravno in pokoncu, pete skupaj.

Kadar imaš s samo eno roko kaj opraviti, položi dlan druge na prsi.

Kadar nimaš z rokami nič opraviti, drži jih spodobno sklenjene na prsih. Leno in povešeno jih držati se ne spodobi za sveto opravilo in na svetem mestu.

Kadar strežeš pri oltarju, ne smeš ga več zapustiti, razven če to zahteva služba; pri oltarju tudi ne smeš imeti v rokah ne molitvenika ne rožnega venca ne druge reči.

Obračaj se pri oltarju vedno tako, da ne kažeš hrbta proti sv. Rešnjem Telesu ali križu na oltarju ali mašniku.

Z zvončki zvoni spodobno, ne predolgo, ne premočno, ne delaj ž njimi hrušča in ne poigravaj se ž njimi.

Latinske odgovore izgovarjaj prav, počasi, razločno in celotno. Da jih boš prav izgovarjal, prosi koga, da ti jih prebere. Ne začni odgovarjati prehitro, ampak še le,

kadar mašnik konča. Da jih moreš tudi razumno in pobožno izgovarjati, pomni si njih pomen (glej dostavljeni slovenski prevod).

V zvoniku navadno nimaš nič opraviti; ako pa greš kdaj zvonit, ne pozabi, da so zvonovi maziljeni, sveti, in se torej tudi v zvoniku spodobno vedi!

Če nimaš ravno nič ali nič več opraviti, ne potikaj se po zakristiji ali celo okrog cerkve, ampak moli v cerkvi ali pa pojdi domov!

Kar imaš opraviti, opravi vedno spodobno, s sveto resnobo, nikdar zanikrno, vihravo.

Opomba o izgovarjanju latinskih besed.

Izgovorijo se večinoma, kakor so pisane: Paziti je na dvoglasnika *ei* in *eu*, kjer se vsak glasnik za sebe izreče, n. pr. *De-i*, *De-us*, tudi je *sp* in *st* čisto izreči, ne kot šp

ali št, torej *spiritus*. *ae* in *oe* se izgovarja kakor *ê*, *ch* = oster *h*, *ph* = *f*, *qu* = *kv*, *th* = *t*, *x* = *ks*, *y* = *i*, *z* = *dz*. Posebno je paziti na *c*, ki se pred *a*, *o*, *u*, pred vsemi soglasniki in na koncu glasi kakor *k*, n. pr. *laetíficat* = letífikat, *sanctus* = sanktus, *nunc* = nunk. Zlog *ti* v sredi besede pred kakim samoglasnikom = *ci*, n. pr. *gratias* = gracijas; samo *totíus* = totíjus. Pazi tudi še na besede *introibo* = intro-íbo, in da ne zamenjaš *et terram* v *quí fecit coelum et terram* z *aeternam*.

II. Počaščevanje.

1. Prikloni.

Priklanjati se imaš na trojen način: malo, srednje in globoko.

a) Globoki priklon. Pri tem se nagne gornji del telesa ravno in tako globoko, da stoječ dosežeš s

prsti kolena; roke morajo pri tem biti na prsih sklenjene.

Tako se imaš prikloniti:

1. z mašnikom vred ob prihodu k oltarju, ob odhodu od njega in ob začetku sv. maše;

2. kadar moliš *Confiteor*, dokler mašnik ne izmoli *Misereatur* in ne odgovoriš *Amen*;

3. pri blagoslovu s presvetim Rešnjim Telesom.

b) Srednji priklon: nagne se glava in rame, in sicer:

1. ob enem z mašnikom pred sv. Razpelom v zakristiji pred odhodom k oltarju in po vrnitvi;

2. ob enem z mašnikom pri nastopni molitvi od *Deus tu conversus* do *Oremus*;

3. pri *Sanctus*;

4. pri *Domine non sum dignus*;

5. kadar mašnik ob kaki besedi poklekne pred mašno knjigo, če ne moreš poklekniti;

6. kolikorkrat greš mimo oltarja, na katerem ni shranjeno presveto Rešnje Telo.

c) Mali priklon: prikloni se samo glava:

1. pri *Gloria Patri* do *sicut erat*;

2. pri imenih treh Božjih oseb, imenu Marije ali svetnika, čegar praznik se obhaja tisti dan, in vladajočega papeža;

3. pri besedah *Gratias agamus* v predglasju;

4. pri *Agnus Dei*;

5. pri mašnikovem blagoslovu;

6. kadar prideš gori k oltarju ali gori od njega odhajaš;

7. kadar kaj podaješ mašniku ali levitom.

2. Poklekanje.

Pokleka se na dvojen način: na eno ali na obe koleni.

a) Kadar poklekaš na eno koleno, skloni desno koleno vedno do tal k peti leve noge in zopet vstani; pri tem pa drži telo in glavo ravno, pokonci, roke sklenjene na prsih.

Na eno koleno poklekni:

1. z mašnikom, ko prideta pred oltar, v katerem je Najsvetejše, ali ko odhajata od njega;

2. z mašnikom, kadar poklekne med berilom ali evangelijem ali *Credo*;

3. kadar greš mimo oltarja, na katerem je shranjeno Najsvetejše;

4. kadar greš mimo oltarja, na katerem se opravlja sv. maša (od povzdigovanja do obhajila);

5. kolikorkrat greš mimo glavnega oltarja.

b) Na obe koleni poklekujoč jih upogni na tla, pri tem pa drži roke sklenjene na prsih in glavo globoko nagni in zopet vstani.

Na o b e koleni poklekni :

1. kadar prideš k oltarju ali odhajaš od njega ali greš mimo njega, ko je na njem izpostavljeno presveto Rešnje Telo ali se deli sveto obhajilo ;

2. kadar greš mimo mašnika, ki nese presveto Rešnje Telo ;

3. kadar se daje blagoslov (bodi si z roko ali s presv. Rešnjim Telesom).

Op. 1. Na obe koleni poklekni, a se ne skloni, kadar mašnik veliki teden poklekne med branjem trpljenja Kristusovega.

Op. 2. Med sv. mašo imaš klečati na spodnji stopnjici, ravno in na obeh kolenih.

3. K r i ž.

Pokrižati se ti je na dvojen način :

a) n a v a d n o : na čelu, ustih in prsih, in sicer pri evangeliju (obenem z mašnikom) ;

b) z velikim ali latinskim križem : Držeč levo roko na prsih

se dotakneš s konci stegnjenih prstov desne roke čela, sredine, leve in nato desne strani prsij, rekoč: *In nómine Patris* (dotikajoč se čela), *et Filii* (prsij), *et Spíritus* (leve) *sancti* (desne strani). *Amen*.

Tako se pokrižaj :

1. v začetku sv. maše ob enem z mašnikom ;

2. pri *Adiutórium nostrum in nómine Dómini* ob enem z mašnikom ;

3. pri *Indulgéntiam* ob enem z mašnikom ;

4. pri mašnikovem blagoslovu.

B. Posebna pravila.

Sveta maša.

Pri sveti maši streže eden, dva ali več strežnikov.

Pri navadni tihi maši streže samo eden. Drugi se sme privzeti samo, da se uči. Pri peti sv. maši

strežeta dva, pri sv. maši pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom štirje, pri levitiranih mašah pa šest do deset strežnikov.

Predno pa ministrant pristopi k oltarju, opravi pripravljavno molitev (glej na str. 69.).

I. Tiha maša.

Eden strežnik.

Pri navadni tihi maši gorite dve sveči in streže eden ministrant.

Pristop k oltarju.

Kadar je mašnik oblečen, vzami mašno knjigo na levo roko in jo tako drži na prsih, da je obreza obrnjena navzgor, stopi nekoliko nazaj na levo stran mašnika in se ž njim vred prikloni pred križem. Potem se obrni proti vratom in pojdi počasi, s povešenimi očmi, k oltarju! Pri zakristijskih vratih pozvoni! Ne čakaj pa pri vratih in ne oziraj se po cerkvi in po ljudeh!

Gređoč k oltarju tiho moli:

S trepetom grem zdaj pred oltar.
Naj, Bog, Ti ljub ta moj bo dar;
Daj mi, da se ne pogręšim
In angelu enak se zdim !

O p o m b a: Če je zakristija z a oltar-jem, pristopi k oltarju od l i s t o v e strani, (odhajaj pa p o e v a n g e l i j s k i strani).

Pred oltarjem stopi na d e s n o stran mašnika; če pristopita z maš-nikom od l i s t o v e strani, daj maš-niku prostora p r e d seboj, da gre mimo tebe.

Primi bired iz njegovih rok z desnico, — ne polagaj ga na knjigo, — ž njim ob enem po-klekni na plano (se prikloni), nesi mašno knjigo, nekoliko za mašni-kom, in jo položi z a p r t o, z ob-rezo proti tabernaklju, na pult ali na blazino, deni bired na določeno mesto, ne na oltar, poklekni na desno koleno (prikloni se) v sredi pred oltarjem, in poklekni na obe

koleni in sicer na spodnjo stopnjico na evangelijski strani.

Opomba: Klečati, oziroma stati moraš vedno na tisti strani, kjer mašne knjige ni.

Kadar mašnik od oltarja nazaj doli prihaja, vstani, približaj se mu za korak, poklekni na plano, se z mašnikom prikloni in moli ž njim

Nastopno molitev.

Ob enim z mašnikom naredi latinski križ in tihoma reci:

<i>In nómine Pat-</i>	V imenu Očeta
<i>ris et Filii et Spíri-</i>	in Sina in Svete-
<i>tus sancti. Amen.</i>	ga Duha. Amen.

Nato pa moli čredoma z mašnikom:

<i>Mašnik:</i> Intro-	<i>M.</i> Pristopam
<i>ibo ad altáre Dei.</i>	k oltarju Bož-
	jemu.

<i>Strežnik:</i> <i>Ad</i>	<i>Str.</i> Pred Bo-
<i>Deum, qui laetí-</i>	ga, ki razvesel-
<i>ficat iuventútem</i>	juje mojo mla-
<i>meam.</i>	dost.

*M. Júdica me,
Deus, et discérne
cáusam meam de
gente non sancta;
ab hómine iníquo
et dolóso érue me!*

*Str. Quia tu
es, Deus, forti-
túdo mea; quare
me repulisti et
quare tristis in-
cédo, dum affligit
me inimícus?*

*M. Emítte lu-
cem tuam et veri-
tátem tuam: ipsa
me deduxérunt
et adduxérunt in
montem sanctum
tuum et in taber-
nacula tua.*

*M. Sodi me, o
Bog, in razsodi
mojo pravdo zo-
per nesveto ljud-
stvo; krivičnega
in zvijačnega člo-
veka reši me!*

*Str. Ker Ti, o
Bog, si moja moč.
Zakaj si me od-
vrgel, in zakaj
moram žalosten
pohajati, ko me
tare sovražnik?*

*M. Pošlji svo-
jo luč in svojo
resnico: da me
popeljete in pri-
peljate na tvojo
sveto goro in v
tvoj šotor.*

*Str. Et intro-
ibo ad altáre Dei,
ad Deum, qui lae-
tíficat iuventútem
meam.*

*M. Confitébor
tibi in cíthara,
Deus, Deus meus:
quare tristis es,
ánima mea, et
quare contúrbas
me?*

*Str. Spera in
Deo, quóniam ad-
huc confitébor illi,
salutáre vultus
mei et Deus meus.*

*M. Glória Pat-
ri et Fílio et Spi-
rítui sancto.*

*Str. In pristo-
pim k oltarju
Božjemu, pred
Boga, ki raz-
veseljuje mojo
mladost.*

*M. Hvalil Te
bom s citrami,
Bog, moj Bog!
Zakaj si žalostna,
moja duša, in za-
kaj me plašiš?*

*Str. Zaupaj v
Boga, zakaj še
ga bom hvalil,
pomoč mojega
obličja in moj
Bog.*

*M. Čast bodi
Očetu in Sinu in
Svetemu Duhu.*

Pri teh besedah se z mašnikom vred prikloni, vzravnaj se in odgovori:

*Str. Sicut erat
in principio, et
nunc et semper,
et in saecula saeculorum. Amen.*

*Str. Kakor je
bilo v začetku,
zdaj in vselej
in na vekomaj.
Amen.*

*M. Introibo ad
altare Dei.*

*M. Pristopam
k oltarju Bož-
jemu.*

Opomba: Pri črnih mašah se po latinskem križu kar tukaj začne.

*Str. Ad Deum,
qui laetificat iu-
ventutem meam.*

*Str. Pred Bo-
ga, ki razvesel-
juje mojo mla-
dost.*

Zdaj se pokrižaj (latinsko) z mašnikom vred pri besedah:

*M. Adiutorium
nostrum in nó-
mine Dómini.*

*M. Naša po-
moč je v imenu
Gospoda.*

*Str. Qui fecit
coelum et terram.*

*Str. Ki je ust-
varil nebo in
zemljo.*

*M. Confíteor ..
ad Dóminum De-
um nostrum.*

*M. Izpovem
se .. h Gospodu,
našemu Bogu.*

Obrni in nagni se nekoliko proti
mašniku rekoč:

*Str. Misereá-
tur tuí omnípo-
tens Deus, et di-
missis peccátis
tuis perdúcat te
ad vitam aeter-
nam.*

*Str. Usmili se
te vsemogočni
Bog in odpusti
tvoje grehe in te
privedi v večno
življenje.*

M. Amen.

M. Amen.

Globoko se prikloni in moli:

*Str. Confíteor
Deo omnipoténti,
beátae Maríae
semper Vírgini,
beáto Michaéli*

*Str. Izpovem
se Bogu vsemo-
gočnemu, sveti
Mariji vselej De-
vici, svetemu Mi-*

*Archángelo, be-
áto Joánni Ba-
ptistae, sanctis
Apóstolis Petro
et Paulo, ómnibus
Sanctis, et tibi,
pater, (ko rečeš
et tibi, pater, se
nekoliko nagni
proti mašniku)
quia peccávi ní-
mis cogitatióne,
verbo et ópere,
mea culpa, mea
culpa, mea máxima
culpa (pri mea
culpa se udari na
prsi — trikrat).
Ideo precor be-
átam Mariam
semper Virgi-
nem, beátum Mi-
chaélem Archán-
gelum, beátum*

haelu nadangelu,
svetemu Janezu
Krstniku, sve-
tima apostoloma
Petru in Pavlu,
vsem svetnikom
in tebi oče, —
da sem veliko
grešil z mislimi,
besedami in de-
janjem, po svoji
krivdi, po svoji
krivdi, svoji pre-
veliki krivdi. —
Zatorej prosim
sveto Marijo vse-
lej Devico, sve-
tega Mihaela
nadangela, sve-
tega Janeza Krst-
nika, sveta apo-
stola Petra in
Pavla, vse svet-
nike in tebe, oče,

*Joánnem Bap-
tístam, sanctos
Apóstolos Petrum
et Paulum, om-
nes Sanctos, et te,
pater, (pri teh be-
sedah se zopet
nagni proti maš-
niku), oráre pro
me ad Dóminum
Deum nostrum.*

*M. Misereátur
vestri omnípo-
tens Deus, et di-
míssis peccátis
vestris perdúcat
vos ad vitam
aetérnam.*

Str. Amen.

da za me molite
h Gospodu na-
šemu Bogu.

*M. Usmili se
vas vsemogočni
Bog, odpusti vaše
grehe in vas pri-
vedi v večno živ-
ljenje.*

Str. Amen.

Zdaj se vzravnaj in se (latinsko)
pokrižaj zajedno z mašnikom pri
besedah:

M. Indugénti-
am, absolutiónem
et remissiónem
peccatórum no-
strórum tríbuat
nobis omnípotens
et miséricors Do-
minus.

Str. Amen.

M. Izpregled,
odvezo in odpu-
ščenje naših gre-
hov nam podeli
vsemogočni in
usmiljeni Go-
spod.

Str. Amen.

Zdaj se zopet z mašnikom ne-
koliko (srednje) prikloni in ostani
sklonjen, dokler mašnik ne odhaja
gori k oltarju.

M. Deus, tu
convérsus vivifi-
cábis nos.

*Str. Et plebs
tua laetábitur in
te.*

M. Osténde no-
bis, Dóminemise-
ricórdiam tuam.

M. O Bog,
obrne se k nam
in nas poživi.

Str. In tvoje
ljudstvo se bo v
tebi radovalo.

M. Izkaži nam,
Gospod, svoje
usmiljenje.

Str. Et salutáre tuum da nobis.

M. Dómine, exáudioratiónem meam.

Str. Et clamor meus ad te véniat.

M. Dóminus vobíscum.

Str. Et cum spírítu túo.

M. Orémus.

Str. In svoje zveličanje nam daj!

M. Gospod, usliši mojo molitev.

Str. In moje vpitje naj pride k tebi.

M. Gospod z vami.

Str. In s tvojim duhom.

M. Molimo.

Ko gre zdaj mašnik k oltarju, vstani, poklekni v sredi pred oltarjem na plano, in potem poklekni na spodnjo stopnjico na evangelijski strani s sklenjenimi rokami. Zdaj pazi na molitve in branja mašnikova, da točno odgovarjaš in se z mašnikom priklanjaš.

Ko moli mašnik „vhod“ (intróitus) na listovi strani, se ž njim pokrižaj in prikloni proti oltarju.

Ko se povrne v sredo oltarja, moli ž njim čredoma:

M. Kyrie eléison.

Str. Kyrie eléison.

M. Kyrie eléison.

Str. Christe eléison.

M. Christe eléison.

Str. Christe eléison.

M. Kyrie eléison.

Str. Kyrie eléison.

M. Kyrie eléison.

M. Gospod, usmili se nas!

Str. Gospod, usmili se nas!

M. Gospod, usmili se nas!

Str. Kristus, usmili se nas!

M. Kristus, usmili se nas!

Str. Kristus, usmili se nas!

M. Gospod, usmili se nas!

Str. Gospod, usmili se nas!

M. Gospod, usmili se nas!

O p o m b a : Včasí (ob kvaternih dnevih) gre mašnik zdaj kar zopet k mašni knjigi in moli več molitev in listov. Ko reče poklekaje : *flectámus génua* (Pokleknimo), odgovori : *Leváte* (Vstanite). Ob koncu vsake molitve po besedah : *per ómnia saécula saeculórum* odgovori : *Amen*; ob koncu vsakega lista odgovori : *Deo grátias* (Hvala Bogu!).

Gloria.

Po *Kyrie* moli mašnik navadno *Gloria in excélsis Deo*. Ž njim se prikloni ob začetku in nazadnje pokrižaj. Med tem moli „Čast bodi“

Molitve, list.

M. se obrne in	M. Gospod z
reče : Dominus	vami!
vobíscum.	

Str. <i>Et cum</i>	Str. In stvojim
<i>spíritu túo.</i>	duhom.

M. Orémus.	M. Molimo.
------------	------------

Med tem moli:

Usmiljeni Oče, prosimo Te dodeli nam milosti, za katere te zdaj mašnik prosi. Po Jezusu Kristusu . . .

Sklenejo se molitve, navadno dvakrat :

M. Per ómnia *M.* Od veko-
saécula saeculó- maj do vekomaj.
rum.

Str. Amen. *Str.* Amen.

Zdaj bere mašnik list.

Med tem moli:

Zahvalim Te, o Bog, da sem otrok
katoliške cerkve. Ne dopusti, da postanem
nezvest sveti veri. Oče naš . . .

Ko mašnik naznani konec lista
z glavo, roko ali glasom, odgovori:

Str. Deo grá- *Str.* Hvala
tias. Bogu !

O p o m b a: Če slišiš mašnika med branjem molitev ali lista izgovoriti imena Jezus ali Marija ali svetnika, čegar praznik se tisti dan obhaja, ali vladajočega papeža, ali če mašnik poklekne, nagni glavo proti križu na oltarju.

Zdaj stani, poklekni (se prikloni) v sredi oltarja in stopi za mašnika, eno stopnjico nižje.

O p o m b a: Če med tem mašnik poklekne, poklekni tudi ti ž njim.

E v a n g e l i j. V e r a.

Ko mašnik zapusti knjigo, pristopi k njej, primi z obema rokama za pult (ali blazino, ako je samo ena), da vse vkup preneseš; če preneseš samo knjigo (kadar ste dve blazini), vloži kazalec desne roke v knjigo, kakor je odprta, in jo počasi z levo roko zapri; (pazi pri tem, da znamenj [trakov] v knjigi ne zmešaš ali raztrgaš) obrni se na levo, poklekni (prikloni se) v sredi oltarja na spodnji stopnjici, stopi k oltarju na evangelijsko stran in položi knjigo na oltar na pošev, venkaj obrnjeno.

O p o m b a: Kadar je tema in imaš prenesti tudi svečo, ne nesi je o b e n e m s knjigo, ampak stopi še posebej po njo in jo postavi na skrajno stran. Pri tem imaš ravno tako poklekati (se priklanjati), kakor prej, ko si knjigo pre-

nesel. Ako imaš že odgovarjati, ogovarjaj
g r e d é.

Ko prenašaš knjigo, moli v srcu :

Kako častivredna je ta knjiga, v kateri
so besede zveličanja, kako nevreden jaz,
da jo nesem!

Zgoraj pri knjigi se obrni na desno,
poklekni (se prikloni) na spodnji
stopnici, stopi na desno stran in
odgovarjaj s t o j é (na planem).

<i>M. Dóminus</i>	<i>M. Gospod z</i>
<i>vobíscum.</i>	<i>vami!</i>

<i>Str. Et cum</i>	<i>Str. In s tvojim</i>
<i>spíritu túo.</i>	<i>duhom!</i>

<i>M. Sequéntia</i>	<i>M. Besede sv.</i>
<i>sancti Evangélíi</i>	<i>Evangelija po</i>
<i>secúndum (Mat-</i>	<i>svetem (Mateju).</i>
<i>thaéum).</i>	

Pri teh besedah se z mašnikom
pokrižaj z navadnim križem in od-
govori .

<i>Str. Glória</i>	<i>Str. Slava tebi,</i>
<i>tibi, Dómine.</i>	<i>o Gospod!</i>

O p o m b a 1: Ako te mašnik dohiti, ko si še pri knjigi, tam obstoj in odgovarjaj tam.

O p o m b a 2: Ako mašnik poklekne, poklekni ž njim.

Med evangelijem moli:

O Jezus, ki si rekel: „Pustite otročičem k meni priti in ne branite jim“, skleni me v svoje roke in me blagoslovi! Trdno verujem, kar si učil, kar so apostoli ozna-
njevali in kar nas uči sveta mati katoliška cerkev. Daj mi po tej sveti veri živeti in umreti. Amen.

Ob koncu evangelija (predno mašnik poljubi knjigo), odgovori (tudi pri črni maši):

Str. Laus tibi, *Str. Čast Tebi,*
Christe. Kristus!

Zdaj poklekni na svojem mestu na spodnjo stopnico.

O p o m b a: Veliki teden mašnik ne reče *Dóminus vobíscum* in *sequentia*, ko bere zgodbo trpljenja Gospodovega (*passio*). Pri mestu, ko se omenja smrt Gospodova, poklekni z mašnikom. Ko se za nekaj časa vrne na sredo oltarja, zopet poklekni;

vstani, ko se mašnik vrne h knjigi, da bere evangelij; ob koncu odgovori, kakor navadno: *Laus tibi, Christe.*

Po evangeliju moli mašnik v sredi oltarja včasi *Credo* (vero). Med tem stoj, ž njim poklekni, in se (ob koncu) ž njim pokrižaj.

Darovanje.

M. Dóminus *M. Gospod z*
vobíscum. *vami!*

Str. Et cum *Str. In* tvojim
spíritu túo. *duhom!*

M. Oremus. *M. Molimo!*

Ko mašnik odkrije kelih, daj enkrat z zvončkom znamenje, vstani, poklekni (prikloni se) v sredi oltarja in idi po vrčka z vinom in vodo, ju rahlo odmaši (odpri), primi (spodaj) vrček z vinom z desno, vrček z vodo* z levo roko in pristopi gori k oltarju k mašniku, se mu prikloni in

* Če sta vrčka iz kovine, ima vrček z vinom črko V, vrček z vodo črko A.

mu podaj vrček z vinom tako, da ga more prijeti za ročaj, ko nalivlje, preprimi vrček z vodo v desno roko in sprejmi z levo vrček z vinom; počakaj, da še prejmeš drugi vrček, prikloni se mašniku in se vrni z obema vrčkoma k prostoru, določenemu za vrčke. Tam zadelaj (zapri) vrček z vinom, razgrni si nad laktom leve roke rutico za obrisanje rok, vzami krožnik v levo roko, v desno pa (za ročaj) vrček z vodo in zopet pristopi k oltarju (na listovo stran) in čakaj na spodnji stopnjici, da pride mašnik k tebi; tedaj se mu prikloni, podstavi mu pod roke krožnik, vlij mu mirno vode po prstih, se zopet prikloni, izlij vodo v določeno posodo (ali za oltar), postavi vrček nazaj in ga zadelaj, sprejmi rutico, jo zloži in nazaj položi k vrčkoma ali na nju, in poklekni v sredi oltarja.

Ko se mašnik obrne, rekoč:

M. Oráte fratres (ut meum ac vestrum sacrificium acceptabile fiat apud Deum, Patrem omnipotentem).

M. Molite fratres, (da Bog, vse-mogočni Oče, milostno sprejme mojo in vašo daritev).

odgovori, r a v n o kleče :

Str. Suscípíat Dóminus sacrificium de mánibus tuis, ad láudem et glóriam nóminis súi, ad utilitatem quoque nostram totiúsque Ecclésiae suae sanctae.

Str. Naj sprejme Gospod ta dar iz tvojih rok v hvalo in čast svojega imena, tudi v našo korist in v korist cele svoje svete cerkve.

Nato zopet poklekni na listovi strani.

P r e d g l a s j e, s v e t.

M. (konča zadnjo tiho molitev s) Per ómnia saécula saeculórum.

M. Od vekomaj do vekomaj.

Str. Amen.

M. (začne
predglasje) *Dó-*
minus vobíscum.

Str. Et cum
spíritu túo.

M. *Sursum*
corda.

Str. Habémus
ad Dóminum.

M. *Grátias*
agámus Dómino
Deo nostro.

Str. Amen.

M. *Gospod z*
vami!

Str. In s tvo-
jim duhom!

M. *Kvišku*
srea!

Str. Imamo
jih pri Gospodu.

M. *Zahvaljuj-*
mo se Gospodu,
svojemu Bogu!

Str. (se z mašnikom prikloni pri
Deo nostro in na to odgovori):

Dignum et ius-
tum est.

Str. To je spo-
dobno in pra-
vično.

Ko se mašnik na koncu pred-
glasja prikloni in trikrat „sanctus“
reče, pozvončkljaj trikrat v zna-
menje, da se zdaj začne najsvete-
jši del svete maše.

Moli med tem:

Svet, svet, svet si Ti, o Gospod, Bog vojskinih trum; nebesa in zemlja sta polna Tvoje slave. Čast bodi . . .

Potem vzdihuj:

Moj Jezus, usmiljenje!

Presladki Jezus, daj mi pomnožitev vere, upanja in ljubezni, skrušeno in ponižano srce! (Odp. 100 dni).

O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k Tebi zatekamo!

Ali moli po Češčeni Mariji s pristavkom: „ki je za nas križan bil“.

Od povzdigovanja do
obhajila.

Ko drži mašnik nad hostijo in kelihom roke razgrnjene in nato oboje petkrat s svetim križem blagoslovi, pozvoni enkrat, vzemi rahlo zvonček, vstani in poklekni na zgornjo stopnico nekoliko na desno za mašnikom, tako da mašnika pri poklekanju ne oviraš. Potem primi spodnji rob mašnega plašča na sredi (brez poljuba) in ga malo

privzdigni. Ko potem mašnik poklekne, pozvoni enkratno, ko vzdiguje sveto hostijo, pozvoni drugičkrat, ko jo najvišje povzdigne, tretjokrat, ko jo na oltar položi, četrtikrat, ko zopet poklekne, petičkrat; pozvanjaj pa tako, da bo trojno pozvončkavanje med prvim in zadnjim bolj skupno in kratko. Zdaj izpusti plašč, rahlo postavi zvonček poleg sebe, in se udari trikrat na prsi, moleč Najsvetejše:

Pozdravljam Te, resnično Telo Jezusa Kristusa, ki si bilo darovano za me na križu! Najponižnejše te molim.

Jezus, Tebi živim.

Jezus, Tebi umrjem.

Jezus, Tvoj sem živ in mrtev. Amen.

Kakor pri povzdigovanju svete hostije, ravnaj tudi pri povzdigovanju keliha.

Potem moli:

Pozdravljam Te, dragocena Kri Jezusa Kristusa, ki si bila prelita za me na križu! Najponižnejše Te molim.

Jezus, bodi mi milostljiv!

Jezus, usmili se me!

Jezus, odpusti mi moje grehe! Amen.

Potem kleči zgoraj tako dolgo, da mašnik glasno izreče besede „Nobis quoque peccatōribus“ ter se pri tem udari na prsi; tedaj rahlo vzemi zvonček, vstani, poklekni na desno koleno spodaj v sredi oltarja, idi na listovo stran, poklekni in postavi zvonček poleg sebe in tiho moli do „Očenaša“:

Češčen in zahvaljen bodi vsak čas presveti in božji Zakrament! (Odp. 100 dni).

Večni Oče, darujem Ti dragoceno Kri Jezusa Kristusa v zadoščanje za moje grehe in za zadeve sv. cerkve. (Odp. 100 dni.)

Hvaljeno, moljeno, ljubjeno in ponižno češčeno bodi Srce Jezusovo v svetem Zakramentu vsak trenutek, vseh tabernakljih sveta do konca vekov! Amen. (Odp. 100 dni).

Molimo Te, o presveti Gospod Jezus Kristus, in Te hvalimo, ker si s svojim svetim križem svet odešil. (Odp. 100 dni).

M. Per ómnia
saécula saeculó-
rum.

Str. Amen.

M. (ob koncu
Očenaša): Et ne
nos indúcas in
tentatiónem.

Str. Sed lí-
bera nos a malo.

M. Od veko-
maj do vekomaj.

Str. Amen.

M. In ne vpelji
nas v izkušňavo.

Str. Temveč
reši nas hudega.

Čez malo časa zopet:

M. Per ómnia
saécula saeculó-
rum.

Str. Amen.

M. Pax Dó-
mini sit semper
vobíscum.

Str. Et cum
spíritu tuo.

M. Od veko-
maj do vekomaj.

Str. Amen.

M. Mir Gospo-
dov bodi vedno
z vami!

Str. In s tvo-
jim duhom!

Pri *Agnus Dei* se udari trikrat
na prsi, rekoč:

Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sveta
usmili se nas! J. B. . . . usmili se nas!
J. B. . . . daj nam mir!

O p o m b a. Pri črnih mašah se ne
trkaj na prsi, moli pa:

Jagnje B. . . . daj jim mir!

J. B. . . . daj jim mir!

J. B. . . . daj jim večni mir!

Ko mašnik pred obhajilom poklekne, malo pozvončkljaj, nato pri besedah „Domine non sum dignus“ pozvoni trikrat, potem postavi zvonček in se udari trikrat na prsi rekoč: Gospod, nisem vreden itd.

Med obhajilom moli:

O Jezus, Tebe sem potreben.

Pridi v srce moje in ostani pri meni vekomaj. Amen.

Od obhajila do konca.

Ko mašnik odkrije kelih in poklekne, vstani, poklekni v sredi oltarja in idi po vino in vodo; vrček z vinom primi za ročaj v desno, vrček z vodo pa v levo roko

in pristopi gori k mašniku. Ko je použil sv. Rešnjo Kri, stopi nekaj bliže, se prikloni in vlij v kelih nekoliko vina, dokler mašnik ne zmaji ali privzdigne keliha v znamenje, da je dovolj. Ko ti mašnik drugikrat kelih ponudi, vlij mu po prstih v kelih najprej vina, potem vode, dokler ti ne da znamenja, da odnehaj. Nalivaj pa mirno in ravno in pazi, da se z vrčki ne dotakneš keliha ali da ga ne obliješ po straneh. Nato se prikloni, postavi vrčka zopet na svoje mesto, poklekni (se prikloni) v sredi oltarja, idi po mašno knjigo (blazino pri tem prestavi na konec oltarja), poklekni (se prikloni) v sredi oltarja in knjigo ravno postavi na listovo stran, odprto na isti strani, kakor jo je mašnik pustil, zopet poklekni (se prikloni) v sredi oltarja in poklekni na evangelijski strani in kleče odgovarjaj:

M. Dóminus
vobíscum.

*Str. Et cum
spíritu tuo.*

M. Orémus —
per ómnia saé-
cula saeculórum.
(zopet navadno
dvakrat).

Str. Amen.

Med tem moli:

Zahvalim Te, Gospod, za vse milosti,
s katerimi si me bogato obdaroval pri tej
sveti mašni daritvi. Dodeli mi še, da
teh milosti ne izgubim. Po J. Kr. . . .

M. Ite, missa
est, ali: Benedi-
cámus Dómino.

*Str. Deo grá-
tias.*

M. Gospod z
vami!

*Str. In s tvo-
jim duhom!*

M. Molimo —
od vekomaj do
vekomaj.

Str. Amen.

M. Odidite,
maša je končana,
ali: Častimo Gos-
poda!

*Str. Hvala
Bogu:*

O p o m b a 1. Velikonočni teden:

M. Ite, missa est, allelúja, allelúja.

Str. Deo grátias, allelúja, allelúja.

O p o m b a 2. Pri črnih mašah:

M. Requiéscant
in pace.

Str. Amen.

M. Naj počivajo
v miru!

Str. Amen.

Zdaj poklekni v sredi oltarja. Ako je mašnik pustil mašno knjigo odprto, jo prenesi na evangelijsko stran, potem poklekni v sredi oltarja, da prejmeš sv. blagoslov:

M. Benedícat

vos omnípotens

Deus, Pater et

Fílius et Spíritus

sanctus.

M. Blagoslovi

vas vsemogočni

Bog, Oče, Sin in

Sveti Duh!

Pokrižaj se, rekoč:

Blagoslovi me vsemogočni Bog, Oče, Sin
in Sveti Duh,
in odgovori:

Str. Amen.

Str. Amen.

Potem vstani in stopi na listovo stran in stoj.

O p o m b a. Pri črnih mašah ni blagoslova, zato samo na eno koleno poklekni v sredi oltarja in stopi na desno stran.

Pri zadnjem evangeliju zopet odgovarjaj:

M. Dóminus
vobiscum.

Str. *Et cum
spíritu túo.*

M. Inítium
sancti Evangélii
secundum Jo-
anem.

Str. *Glória
tibi, Dómine.*

Če mašnik med evangelijem po-
klekne, poklekni tudi ti ž njim.

Ob koncu evangelija odgovori:

Str. *Deo grá-
tias.*

M. Gospod z
vami!

Str. In s tvo-
jim duhom!

M. Besede sv.
evangelija po Ja-
nezu.

Str. Slava
Tebi, o Gospod!

Str. Hvala
Bogu!

Nato idi po pločico z molitvami,
poklekni bliže mašnika, podaj mu
pločico in ž njim moli in na glas
odgovarjaj.

O p o m b a. Kadar je tema, drži maš-
niku svečo.

Potem vstani, idi po bired, vzami
mašno knjigo in idi pred spodnjo
stopnjico pred mašnikom, poklekni

(se prikloni) ž njim, podaj mu bired, da ga lahko prime, in pojdi pred njim mirno in počasi, s povešenimi očmi v sakristijo, tam se prikloni pred križem z mašnikom na njega levi strani, odloži mašno knjigo, sleci spodobno, ne pred ljudmi, cerkveno obleko, zloži jo in lepo shrani, opravi klečé zahvalno molitev (glej na str. 71.), polglasno pozdravi mašnika s „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ in mirno odidi domov.

II. Peta maša.

Dva strežnika.

Splošne opombe.

Pri navadni peti maši gorijo štiri sveče in strežeta dva ministranta, ki bodita, kolikor mogoče, enake velikosti.

Kateri ima oskrbovati glavna opravila, je prvi, oni drugi strežnik.

Biti morata oblečena, predno se mašnik oblači, oskrbeti vse potrebno, kar imata storiti, in se sleči, ko sta vse opravila.

Kamor gresta ob enem, gresta skupaj drug poleg drugega, prvi na desni, drugi na levi strani, le kjer je prostor tesen, drug za drugim, in sicer drugi naprej.

Kar imata skupno opraviti, kakor na pr. odgovarjati, pokriževati se, stati, iti, poklekati, se priklanjati, morata oba ob enem in popolnoma enakomerno storiti.

Kadar se oba obračata, morata se drug proti drugemu obrniti.

Svoji mesti pri oltarju imata prvi na desni, drugi na levi strani mašnika, in ju nikdar ne menjata.

Opraviti imata skupno, kar eden pri tihi maši. Delita pa se v to službo tako-le:

Prvi strežnik

1. nese knjigo k oltarju in sprejme tam bired;

2. prenese knjigo po končanem listu na evangelijsko stran;

3. podaje vrčka pri darovanju in naliva po obhajilu;

4. vliva vodo pri umivanju rok;

5. pozvanja pri darovanju, „sve-tu“, povzdigovanju in obhajilu;

6. prenese nazadnje knjigo, če se bere iz nje zadnji evangelij;

7. po maši poda bired in nese mašno knjigo nazaj.

Drugi strežnik

1. odpre in zapre ob pristopu k oltarju pregrajina vratca in jih odpre pri odhodu;

2. poda ruto pri umivanju rok;

3. prenese mašno knjigo po obhajilu;

4. če treba, nese vrčka, krožnik in rutico k oltarju in odnese od njega;

5. če je treba, prižge in ugasne sveče.

Oba skupno, razven molitev kakor pri tihi maši, še imata: iti pred mašnikom pred oltar in od oltarja; skupno poklekati v sredi oltarja pred vsakim opraviлом; iti k nalivanju pri darovanju, k povzdigovanju mašnega plašča, poklekniti skupaj spodaj v sredi oltarja k blagoslovu.

O p o m b a. Odgovorov, ki jih odgovarja tudi pevski zbor na koru, ne odgovarjajta preglasno!

Služba dveh strežnikov pri sv. maši.

a) Od pristopa do evangelija:

V sakristiji se postavita prvi strežnik z mašno knjigo v rokah na desni, drugi s sklenjenimi rokami na levi strani mašnikovi, se ž njim priklo-nita in gresta vstric pred mašnikom v cerkev, prvi na desni, drugi na

njega levi strani. Pri vratih pozvoni tisti, na katerega strani je zvonec. Ako je pristop k oltarju od desne strani, stopi prvi strežnik pri oltarju korak nazaj, da pusti mašnika pred seboj mimo iti; ako pa je pristop od leve strani, pa stopi drugi strežnik tako. Vstopita se pred spodnjo stopnico, prvi na desni, drugi na levi strani mašnikovi tako, da ima mašnik med njima dovolj prostora, ne pa že na vogle. Desni sprejme od mašnika bired, oba poklekmeta (se priklonita) z mašnikom do tal, in desni nese knjigo na pult (blazino) in bired na določeno mesto.

O p o m b a. Kadar se pred sveto mašo kropi ljudstvo z blagoslovljeno vodo, vzame desni strežnik kropilnico in kropilnik, levi pa določeno knjigo ali pločico in gresta pred mašnikom k oltarju, kjer ž njim poklekmeta in klečé pokropljena se pokrižata, potem ob enem vstaneta. Desni gre pred mašnikom po cerkvi in se ž njim vrne

k oltarju, kjer levi poda mašniku knjigo. Po molitvi se vrneti z mašnikom v sakristijo in gresta na prej povedan način zopet z mašnikom k oltarju, kjer se zdaj začne sveta maša.

Ko po končani nastopni molitvi mašnik k oltarju stopa, vstaneta oba strežnika ž njim, poklekmeta (se priklonita) spodaj v sredi oltarja in gresta nazaj na svoj konec stopnjice, kjer poklekmeta na stopnjico.

Po končanem listu vstane prvi strežnik in stopi za mašnika, da prenese knjigo. Ko ž njo stopa doli, vstane drugi, oba poklekmeta (se priklonita) v sredi oltarja; oba vstaneta, drugi čaka na mestu, prvi postavi knjigo na oltar, oba zopet skupno poklekmeta (se priklonita) in gresta zopet vsak na svoj prostor, kjer po končanem evangeliju ob enem poklekmeta.

O p o m b a 1. Če je tema, prenese drugi strežnik svečo ob enem s prvim.

O p o m b a 2. Če mašnik moli *Credo*, imata oba strežnika zopet stati in z mašnikom poklekniti in se pokrižati.

O p o m b a 3. Če je po evangeliju pridiga, poda prvi strežnik mašniku bired. Oba pa počakata ves čas pri oltarju.

b) Od darovanja do „sveta“.

Ko mašnik odkrije kelih, pozvoni prvi strežnik, nato oba vstaneta, poklekneta (se priklonita) v sredi oltarja in gresta k vrčkom. Prvi strežnik da drugemu rutico za brisanje rok in gre z vrčkoma k mašniku, drugi pa ostane na mestu, razgene rutico in jo prime za gornja vogla. Ko se prvi povrne in vzame vrček z vodo in krožnik, pristopita oba ob oltarju k mašniku. Prvi mu poliva vodo po prstih, drugi mu pa poda rutico. Ko še drugi čaka na rutico, postavi prvi vrček in krožnik nazaj na svoje mesto in poklekne v sredi oltarja nekoliko na desno. Ko je drugi prejel rutico, jo zloži,

položi k vrčkoma in poklekne na levo stran tovariša, kjer skupno ododgovarjata „*Suscipiat*“. Nato pa gresta vsak na svoje mesto, kjer pokleknetata.

Pri *Sanctus* da prvi strežnik trikratno znamenje z zvončkom.

c) Od povzdigovanja do obhajila.

Ko prvi strežnik pozvoni k povzdigovanju, vstaneta oba, pokleknetata (se priklonita) v sredi oltarja, nato pa pokleknetata na zgornji stopnjici za mašnikom, nekoliko na desno in levo od njega. Prvi strežnik pozvanja, kakor pri tihi maši; mašni plašč držita prvi z levo, drugi z desno roko blizu konca spodnjega roba.

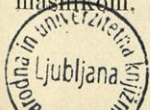
Pri besedah *Nobis quoque peccatoribus* se priklonita, vstaneta, — desni vzame tiho zvonček — pokleknetata spodaj v sredi oltarja, nato

pa poklekneti vsak na svoj kraj, kjer ostaneta do obhajila.

d) Od obhajila do konca.

Ko pri zauživanju mašnik kelih odkrije in poklekne, vstaneta oba strežnika, poklekneti v sredi oltarja, prvi zopet vstane in gre po vrčka. Ko je nalivanje končano, vstane drugi, gre po mašno knjigo, poklekne ž njo v sredi oltarja in jo prenese na desno stran; med tem pa ima prvi vrčka zopet urediti. Oba se snideta v sredi oltarja, kjer poklekneti (se priklonita), in se vrneta zopet vsak na svoje mesto, kjer poklekneti.

Ako nazadnje ni treba knjige prenesti, vstaneta po „*Deo gratias*“ oba, poklekneti v sredi oltarja, kjer prejmeta blagoslov, nato gresta vsak na svoj kraj, kjer stojita pri zadnjem evangeliju ter pripogneta koleno z mašnikom.

Ako pa je treba knjigo prenesti, vstaneta po „*Deo gratias*“ oba, desni gre po knjigo, poklekne v sredi oltarja s tovarišem na njega desnici; drugi ostane klečé, prvi pa vstane in postavi knjigo odprto na oltar in zopet poklekne na desnici tovariševi, da skupno prejmeta sveti blagoslov.

Po zadnjem evangeliju gre prvi po knjigo in bired, oba poklekmeta (se priklonita) z mašnikom — nekoliko bližje pri njem — prvi mu poda bired, kateri je na drugi strani ko sakristija, stopi naprej za mašnikom, in oba gresta vstric pred mašnikom v sakristijo, kjer se razstavita, prvi zopet na desno, drugi na levo, in se z mašnikom priklonita križu, na kar se knjiga odloži in obleka sleče.

III. Sv. maša pred izpostavljenim presvetim Rešnjim Telesom.

Sveta maša z blagoslovom.

Štirje strežniki.

Pri tej maši gori najmanj šest sveč in je v začetku in ob koncu sv. maše blagoslov z Najsvetejšim. Poleg dveh strežnikov, kakor pri peti maši, služita še dva svečarja, ki nosita in držita na svečnikih goreče sveče. Tudi svečarja bodita enake velikosti.

Z mašnikom se imajo vedno vsi enakomerno priklanjati.

Pri izhodu iz zakristije gresta naprej vstric svečarja, držeč svečnik z roko na zunaj, desni z desnico, levi z levico; kateri je bližje zvončku pri vratih, pozvoni.

Za njima gresta vstric navadna strežnika; prvi, desni, nese mašno

knjigo, drugi pa kadilnico, za njima gre cerkovnik, nesoč ladjico s kadilom in velum. Za vsemi stopa mašnik.

Pri oltarju stopita svečarja vsak k enemu koncu spodnje stopnice, med nja stopita strežnika, prvi na desno, drugi na levo, v sredo mašnik, cerkovnik pa za mašnika. Vsi pokleknejo z mašnikom na plano, nato pa trije, razven prvega strežnika, na spodnjo stopnico. Svečarja postavita svečnike pred se, stopnjico više, in ostaneta vedno na svojih mestih. Prvi strežnik vstane, popoloži knjigo in biret na svoj kraj, nato pa poklekne na svoje mesto na stopnjico in prejme od cerkvenika ladjico. Ko mašnik izpostavlja presv. Rešnje Telo, odpre prvi strežnik ladjico, potegne žličko in jo položi tako, da nekoliko molí iz ladjice in jo mašnik lahko prime, potrese, če treba, tudi kadilo naprej;

poda ladjico čisto blizu kadilnice in tako obrnjeno, da mašnik lahko iz nje zajemlje, torej da ima odprtino obrnjeno proti svoji levi rami. Potem jo zopet zapre in pred se postavi. Levi strežnik pa odpre kadilnico, ko se je mašnik doli povrnil in so se vsi priklonili. Držeč z levico za zgornji ročaj, prime z desnico zgoraj za obroček in visoko kvišku potegne pokrov, potem z levico še prime gori potegnjeno verižico, z desnico pa prime vse verižice nad pokrovom in drži kadilnico pred mašnika. Ko je ta nadeval kadila, spusti zopet pokrov in zopet prime za verižice nad pokrovom in tako poda kadilnico z obema rokama mašniku. Ko mašnik vstane, pozvoni desni svečar (kateri tudi med mašo pozvanja), oba strežnika vstaneta in poklekmeta spodaj v sredi na stopnjico in se priklonita, drugi s kadilnico, s katero kadi

med blagoslovom, zamahajoč ž njo po trikrat proti Najsvetejšemu. Med blagoslovom se nekoliko pripogneta, desni svečar pa pozvanja. Ko mašnik postavi moštranco na oltar in poklekne, se strežnika priklonita, vstaneta in poklekneti, ob enem z mašnikom, zopet na svoji mesti, in levi poda mašniku kadilnico.

Ko mašnik stopa od oltarja doli, da začinja sveto mašo, vsi štirje strežniki pokleknejo na plano, se z mašnikom globoko priklonijo in skupno in enakomerno odgovarjajo. Drugo je vse, kakor pri tihi peti sv. maši. Pa na to je pri tej sv. maši še posebno gledati:

Nikdar ne smeš obrniti hrbta Najsvetejšemu, ampak obračaj se vedno proti njemu.

Kadar pristopiš gori k oltarju, vedno zgoraj poklekni, na eno koleno, če kar vstaneš, če pa imaš čakati, pa kleči na obeh kolenih.

Mašno knjigo imaš pri evangeliju obrniti proti Najsvetejšemu.

K umivanju rok poklekne ta oba strežnika, spredaj na zgornjo stopnico, pred mašnika, ako ostane ta zgoraj pri oltarju; ako pa on stopi doli na plano, pa stojita obrnjena naravnost, tako, da imata hrbet obrnjen proti ljudstvu.

Ko po zadnjem blagoslovu mašnik poklekne pred Najsvetejšim, preden zapre tabernakelj, se vsi globoko priklonijo.

O p o m b a. Kadar (ob manjših praznikih) ni svečarjev, pozvanja prvi strežnik.

IV. Slovesna sveta maša z leviti.

Najmanj štirje strežniki in ceremonijar (obredar).

Pri tej redki svečanosti, sv. maši s tremi duhovniki, imata dva strežnika eden kadilnico, drugi kadilo, druga dva (svečarja) pa sveče.

Ako je prostora pri oltarju, imajo vsi štirje svoje mesto pri stranski mizici, na kateri je kelih, mašna knjiga in vrčka, kamor tudi svečarja postavita svoji sveči. Ako pa ni prostora, se razpostavijo pred in okoli oltarja, po dva na vsak kraj.

Svečarja klečita navadno pri svečah, samo pri prvem evangeliju — razven pri črnih levitiranih mašah — stopita vstric subdijakona, držече ga mašno knjigo in ž njim vred mirno ves čas stojita. Desni svečar tudi pozvanja.

Druga dva strežnika pa imata streči dijakonu in subdijakonu. Podajata jima kadilo in kadilnico, kadilo dijakonu, kadilnico subdijakonu. Nadeva pa se kadilo štirikrat: 1. po nastopni molitvi, 2. pri evangeliju (razven pri črni maši), 3. po darovanju pred umivanjem rok, 4. pred povzdigovanjem. Dvakrat se pri tem oltar pokadi: 1. po

nastopni molitvi, 2. po darovanju. Pri tem odvzameta strežnika z oltarja blazini (z mašno knjigo) ali pult (samo eden strežnik, na čegar strani je pult).

K darovanju in obhajilu podajeta vrčka subdijakonu.

Po kajenju oltarja po darovanju vliva eden vodo mašniku na prste, drugi mu poda rutico.

Pri povzdigovanju poklekneti gori za mašnikom, da mu privzdigneta plašč, nato pa kar zopet poklekneti na svoji mesti.

V. Poročna maša.

Streže eden strežnik, če je tiha,
dva, če je peta.

Pri maši novoporočencev je pomniti:

Po „Očenašu“ imaš še na posebne molitve odgovoriti dvakrat:
Amen; istotako odgovori pred blago-

slovom enkrat: *Amen* in podaj mašniku kropilnik.

Obhajanje vernikov.

1. izven svete maše.

Na oltarju se imate prižgati dve sveči. Mašniku je pripraviti roket in štolo, navadno iste barve, kakor je bila pri sv. maši, in ključek od tabernaklja.

Oblečen v cerkveno obleko pojdi pred mašnikom k oltarju, kjer se postavi na desno stran, mu odvzami biret, ž njim poklekni, deni biret na svoje mesto, pozvoni enkrat in moli na desni strani stopnjice „*Confiteor*“. Ko mašnik odpre tabernakelj in poklekne, se globoko prikloni. Na besede mašnikove: „*Misereatur*“... in „*Indulgentiam*“... odgovori obakrat: *Amen*. Pri trikratnih besedah „*Domine non sum dignus*“ pozvoni trikrat. Ko mašnik stopa s ciborijem od oltarja, kakor

tudi ko se vrača, se globoko priklôni, mirno kleči in pobožno môli. Samo kadar je temno, spremljaj s svečo mašnika na levi strani, nekoliko za njim; pri tem pazi, da držiš luč dovolj visoko in da ljudem ne gledaš v lice. Če je še kdo za obhajanje, ki ga mašnik ne vidi, opozori na to z zvončkom.

Ko je obhajanje končano, molita mašnik in strežnik :

<i>M.</i> O sacrum	<i>M.</i> O sveta ve-
convivium . . .	čerja . . . Kruh
Panem de coelo	nebeški si jim
praestitisti eis.	dodelil.

(O velikonočnem času se dostavi še: *Allelúja*).

<i>Str.</i> Omne de-	<i>Str.</i> Kateri ob-
lectaméntum in	sega vso sladkost
se habéntem.	v sebi.

O vel. noč. času še: *Allelúja*).

<i>M.</i> Dómine,	<i>M.</i> Gospod,
exaudioratiónem	usliši mojo mo-
meam.	litev !

Str. Et clamor meus ad te véniat. *Str. In moje vpitje naj pride k tebi!*

M. Dóminus vobíscum. *M. Gospod z vami!*

Str. Et cum spírítu túo. *Str. In stvojim duhom.*

M. Oremus. *M. Molimo.* O Bog, ki si nam in saécula saeculorum. v prečudežnem zakramentu . . . od vekomaj do vekomaj.

Str. Amen. *Str. Amen.*

Če da potem mašnik sv. blagoslov s ciborijem, zvôni. Ko mašnik postavi ciborij nazaj v tabernakelj in poklekne, se globoko priklôni. Potem mu podaj bired, ž njim poklekni in idi pred njim v zakristijo.

2. Med sveto mašo.

To se vrši po zauživanju. Med zauživanjem presv. Rešnje Krvi po

zvôni, poklekni na desno stran oltarja in môli „*Confiteor*“, potem odgovarjaj na *Misereatur* in *Indulgentiam Amen*, pozvanjaj pri *Domine non sum dignus*, če treba, sveti, potem še le idi po vrčka. Molitvic in blagoslova po obhajanju ni.

C. Molitve.

1. Jutranja molitev.

Ako nisi opravil doma jutranje molitve, opravi jo v cerkvi pred sv. mašo.

V imenu ✝ Očeta . . .

Angel Gospodov . . .

O moj Bog! Molim Te v največji ponižnosti. Verujem v Tebe, ker si neskončno resničen; upam v Tebe, ker si vsemogočen, neskončno dobrotljiv in usmiljen; ljubim Te nad vse, ker si neskončno popoln in ljubezniv.

Zahvaljujem Te za vse dobrote, ki si mi jih kdaj izkazal, zlasti pa, da si me to noč tako milostno varoval.

Tebi v čast bodi vse, kar bom danes mislil in govoril, delal in trpel. Zato združujem vse to z namenom in zasluženjem Jezusa, Marije in vseh svetnikov in tako združeno Tebi darujem. Hočem se udeležiti tudi vseh odpustkov, ki jih morem danes dobiti s svojimi molitvami in dobrimi deli.

Trdno sklenem, ogibati se vsakega, posebno pa tistega greha, ki mi je že prišel v navado. Daj mi milost, o Bog, da vestno izpolnjujem ta svoj sklep.

„Sladko Srce mojega Jezusa, daj, da Te ljubim vedno bolj in bolj.“

„Sladko Srce Marijino, bodi moja rešitev.“

Angelček božji, ki varih si moj,

Po višji dobroti sem varvanec tvoj,
Rázsvetljùj me, váruj mè,
Vodi in vladaj mè!

Sveti angel varih, moj sveti patron,
in vsi svetniki Božji, prosite za mè!

Oče naš. — Češč. Marija. — Ve-
rujem. — Čast bodi.

2. Pripravljavna molitev pred sv. mašo.

Veliki, neskončni Bog, Gospod
nebes in zemlje! Prišel sem danes
v Tvojo hišo, da Tvojemu mašniku
strežem pri najsvetejši daritvi. Onemu
mestu, kamor se bo Tvoj edinorojeni
Sin, naš Gospod in Zveličar, Jezus
Kristus spustil v sredino ljudij po
rokah mašnikovih, naj bom jaz tako
blizu, kakor nekdej pastirci betle-
hanski in sveti trije Kralji, kakor
Marija in Janez pod križem! O,
mene nevrednega otroka! Angeli
pred to skrivnostjo zakrivajo svoje
obličje in se z največjim spošto-

vanjem pripogibljejo do tal. Kaj naj počnem jaz revni človek? O Gospod, pomagaj mi, da se spodobno vedem v Tvoji bližini! Očisti moje ustnice, da bodo spodobno izgovarjale svete molitve, posveti moje oči, da bodo pobožno in ponižno obrnjene le na presveto daritev in mi ne bodo uhajale od oltarja, posveti moje roke, da bodo pobožno k molitvi sklenjene, posveti moje srce, da bo prosto ničimernih mislij, vodi vse moje stopinje! Napolni moje srce z zveličavnim strahom in z gorečo pobožnostjo, da tako Tebi dopadem!

Sveta Marija, prosi za me! Sveti Alojzij, prosi za me! Sveti angel varih, varuj me! Amen.

3. Molitev med potjo k oltarju.

S trepetom grem zdaj pred oltar.
Naj, Bog, Ti ljub ta moj bo dar;
Daj mi, da se ne pregrešim

In angelu enak se zdim !

4. Zahvalna molitev po sv. maši.

Zahvalim Te, o Bog, za neizrečeno milost, da sem smel pri daritvi Tvojega Sina namestu angela streči Tvojemu mašniku in sem se mogel udeležiti zasluženja Jezusovega. Obžalujem vso nepazljivost in lahkomišljenost, s katero sem se pregrešil zoper Tvoje neskončno veličastvo pri tej presveti daritvi. Prosim Te, odpusti mi. Trdno sklenem svetejše izvrševati to službo angelov, katerih mesto sem zdaj tako nepopolno in nevredno zavzemal.

V imenu Jezusovem izročam Ti, večni Oče, to sveto službo božjo; naj me utrdi zoper greh in slabosti, naj me posveti, da uživam Tvojo milost in Ti vedno svetejše služim.

Angel Božji, vodi me po vseh mojih potih, dokler me ne privedeš

na kraj zveličanja, ko mi bode Gospod za sveto službo dal večno plačilo. Amen.

Oče naš. — Češčena Marija.

5. Molitev pred svetim Rešnjim Telesom.

Gospod Jezus Kristus, ki prebivaš v presvetem zakramentu noč in dan iz ljubezni do ljudij in z velikim usmiljenjem čakaš, kličeš in sprejemaš vse, ki Te obiščejo! Verujem da si v podobi kruha resnično pričujoč. Molim Te iz globočine svojega srca in združujem svoje slabo češčenje s češčenjem vse nebeške družbe. Zahvaljujem se Ti za prejete milosti, posebno, da si sam sebe meni daroval v presv. zakramentu, da si mi podelil priprošnjico, Marijo Devico, in da si me poklical k svoji sveti službi.

Pozdravljam Tvoje preljubeznivo Srce v trojen namen: Prvič, da

se zahvalim za milost, da Te smem tukaj moliti; drugič, da se Ti zahvalim za preveliko milost, da smem streči Tvojemu mašniku pri Tvoji presveti daritvi; tretjič, da popravim krivice, katere si pretrpel v presv. zakramentu od sovražnikov, nevernikov, krivovercev ali tudi mlačnih kristijanov.

Jezus moj, ljubim te iz celega srca. Žal mi je, da sem dozdaž tolikrat razžalil Tebe, neskončno dobroto. Od zdaj Te nočem več žaliti. Od danes se hočem Tebi vsega posvetiti, dasi sem reven in ubog. Tebi odstopam in darujem svojo voljo, občutke in želje in vse, kar imam. Od danes naprej naredi z menoj in z vsemi mojimi močmi, kakor Tebi drago. Prosim Te edino svete ljubezni do Tebe, stanovitnosti do konca in milosti, da bi natančno izpolnjeval Tvojo sveto voljo.

Priporočam Ti duše v vicah, posebno tiste, ki so rade častile Tebe v najsvetejšem zakramentu in Marijo Devico. Priporočam Ti tudi uboge grešnike.

Slednjič še združim, o moj preljubeznivi Zveličar, vse svoje občutke z občutki Tvojega preljubeznivega Srca ter jih skupaj darujem Tvojemu večnemu Očetu, proseč ga v Tvojem imenu, da jih sprejme in mojo prošnjo usliši. Amen.

Vsebina.

na strani

Predgovor ministrantu	3
---------------------------------	---

A. Splošna pravila.

I. Vedenje	7
II. Počasčevanje	11
1. Priklon	11
2. Poklekanje	13
3. Križ	15

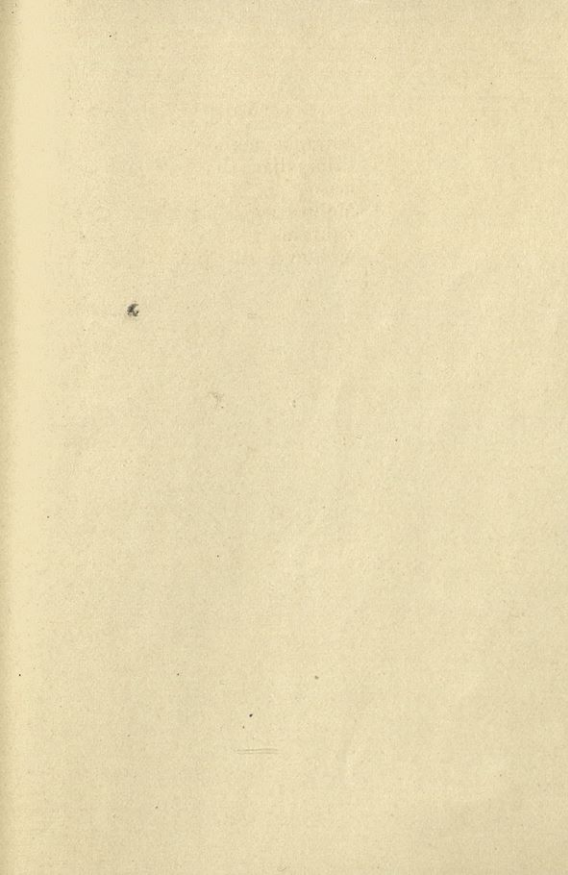
B. Posebna pravila.

a) Sveta maša	16
I. Tiha maša	17
II. Peta maša	47
III. Sv. maša pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom	57
IV. Slovesna sv. maša z leviti	61
V. Poročna maša	63
b) Obhajanje vernikov	64
1. izven sv. maše	64
2. med sv. mašo	66

C. Molitve.

1. Jutranja molitev	67
2. Pripravljalna molitev pred sv. mašo	69
3. Molitev med potjo k oltarju	70
4. Zahvalna molitev po sv. maši	71
5. Molitev pred sv. R. T. . .	72

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000510958

